

فرایند به کارگیری پرونده الکترونیک سلامت در نظام سلامت

پژمان عقدک^۱

نامه به سردبیر

دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۳/۱۰

پذیرش مقاله: ۱۳۹۶/۷/۱۱

مقدمه

از جمله اهداف مطرح در نظام سلامت و مورد تأکید سازمان جهانی بهداشت، حفظ و ارتقای سلامتی می‌باشد (۱). بررسی وضعیت سلامت و ارتقای آن نیز مستلزم دریافت و ثبت داده‌های وسیع، کامل و دقیق است که منجر به تولید داده‌های انبوه می‌شود. این انبوه داده‌ها از طریق طراحی یک نظام جمع‌آوری، ذخیره و بازیابی مناسب، به طور فن‌آور و با هدایت مدیریت اطلاعات سلامت قابل بهره‌برداری می‌باشد. با چنین نگاهی، رویکرد سلامت الکترونیک (۲) و بهره‌برداری از پرونده الکترونیک سلامت (EHR) (Electronic Health Records) در سطح ملی و فراملی پیشنهاد گردید. با این حال، بیش از یک دهه از طرح این ایده می‌گذرد، اما دستاورد بارزی را به همراه نداشته است. این طرح به دلیل ارزش و اهمیت، در اولویت اجرایی شدن برنامه‌های سلامت قرار دارد و اجرای موفقیت‌آمیز آن نیز به حمایت دولت، هماهنگی سازمانی و متولی پاسخگو نیاز دارد. از طرف دیگر، ثبات و ماندگاری آن نیز به مطالبه‌گری گروه‌های بهره‌بردار مرتبط است. در این زمینه، مردم گروهی از بهره‌برداران هستند که خواهان مراقبت‌های بهداشتی جامع و دقیق می‌باشند. کارکنان نظام سلامت گروه دیگری هستند که در نظام سلامت برای پیشگیری موفق، مداخلات بالینی اثربخش و کاهش خطا تلاش می‌کنند. مدیران اجرایی و سیاست‌گذاران نیز کاهش هزینه‌ها، تصمیم‌گیری‌های مبتنی بر شواهد و نهادینه شدن فرایند را انتظار دارند.

اکنون با وجود درگیر بودن گروه‌های بهره‌بردار مختلف در این طرح و با توجه به این که فرایند، مبتنی بر گروه‌های سنی تدوین شده است، اجرای طرح به کار مشارکتی و تخصصی همه گروه‌های درگیر نیاز دارد. در این راستا، از ادارات فنی در سطح ملی انتظار می‌رود نسبت به تدوین محتوای بسته سلامت متناسب با هر گروه، اقدام نمایند. به این صورت که کلیه واحدهای مرتبط با سلامت، دیدگاه‌های علمی تخصصی خود را درباره شاخص‌های سلامت هر گروه اعلام کنند. این دیدگاه‌ها در یک پیشنهاد اولیه جمع‌پذیر است. بسته سلامت ادغام یافته، دستاورد این مشارکت می‌باشد و ضعف و قوت آن می‌تواند در یک مطالعه مقدماتی بررسی گردد. سپس درباره محتوا و مراحل اجرایی بسته، در یک کمیته علمی و اجرایی شامل مدیران، کارشناسان حوزه بهداشت، استادان

دانشگاه و انجمن‌های مرتبط بحث می‌گردد. با چنین برون‌دادی، استقرار نظام جامع اطلاعات سلامت جامعه توسط گروه فن‌آوری اطلاعات سلامت با پیاده‌سازی مناسب پرونده الکترونیک سلامت، عملیاتی می‌شود. باید در نظر داشت با ثبت داده‌های مربوط به سنجش کل جمعیت به طور سرشماری در پرونده الکترونیک سلامت، یافته‌های معتبر و مبتنی بر شواهدی فراهم می‌گردد. بر پایه چنین اطلاعات معتبر و گسترده‌ای، هرگونه برنامه‌ریزی آموزشی و پیشگیرانه، هماهنگ با نیازها و اولویت‌های جامعه انجام‌پذیر است.

نتیجه‌گیری

با وجود آگاهی نظام سلامت از اثربخشی و پیامدهای مثبت بهره‌برداری از پرونده الکترونیک سلامت، همچنان نظام یکپارچه و ادغام یافته‌ای برای طراحی و تدوین بسته سلامت استاندارد و قابل ثبت در پرونده الکترونیک سلامت وجود ندارد. دستیابی به چنین محتوای نظام‌مندی، به مشارکت گروه‌های علمی و اجرایی حوزه سلامت، فن‌آوری اطلاعات سلامت و مدیریت سلامت نیازمند است. از طرف دیگر، نظام سلامت الکترونیک با وجود اقدامات مناسب سامانه یکپارچه وزارت بهداشت، هنگامی بهره‌برداری مؤثرتری از پرونده الکترونیک سلامت خواهد داشت که راهبردهای عملی گوناگون از جمله برنامه‌ریزی، تأمین مالی، پیاده‌سازی، نهادینه کردن و الزامات قانونی را در نظر گرفته باشد. با این حال، پیش از هر اقدامی باید باورهای کارگزاران نظام سلامت و جامعه در خصوص لزوم برخورداری از نظام جامع اطلاعات سلامت شهروندان برای توانمند کردن نظام سلامت و مراقبت‌های بهداشتی تقویت گردد. با توجه به موارد مذکور و با وجود اهتمام وزارت بهداشت، دستیابی به این مهم همچنان مستلزم همگرایی گروه‌های علمی- پژوهشی، سیاست‌گذاران و مدیران و کلیه افراد جامعه است.

مقاله حاصل تحقیق مستقل بدون حمایت مالی و سازمانی است.

۱- پزشک عمومی، معاونت بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران (نویسنده مسؤول)

Email: aghdak@yahoo.com

ارجاع: عقدک پژمان. فرایند به کارگیری پرونده الکترونیک سلامت در نظام سلامت. مدیریت اطلاعات سلامت ۱۳۹۶؛ ۱۴ (۵): ۱۸۶

References

1. Australian Institute of Health and Welfare. Australia's health 2016. Canberra, Australia: AIHW; 2016.
2. The EU Framework Programme for Research and Innovation. Horizon 2020 work programme 2016-2017: Health, demographic change and well-being. Brussels, Belgium: European Commission; 2017.